

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

IV. De Dignis, imò Dignioribus præficiendis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62620)

beneficiis illis annexum. Ratio est; quod, sicut fundatorum intentiones & Apostolica privilegia huiusmodi Nobilibus faventia, sic & talis Consuetudo nec personarum acceptionis laboret vitio neque aliena sit à recta ratione: à qua contra maximè aliena vitioque illò infecta; atque idcirco, tanquam Naturali & Divino Juri contraria, reprobanda est Consuetudo Ecclesiarum, majorem claræ stirpis quam virtutis habentium rationem: & vel Nobilitatis solius, vel istius accuratorem quam Honestatis vitæ observantiaque præceptorum Dei, profectus in literis & idoneitatis exigentium probationem. Unde meritò damnandus est mos Ecclesiarum, in quibus canonicatus destinantur pueris, clericandi sive in Clericatu divino famulatu & Ecclesiasticis ministeriis se applicandi non habentibus intentionem: sed illos, vel solà emolumentorum ac proventuum Ecclesiasticorum pinguedine fruendi, vel cum tempore per viam resignationis in consanguineos transferendi animò recipientibus. Cui sanè notoriæ corruptelæ ad se quondam perlata magnopere indoluit Clemens Papa VIII. & propterea in Comitibus Ratisbonensibus, 1594. celebratis, per Eminentiss. Card. Ludovicum Madruzium, suum à Latere Legatum, Germaniæ Principibus Ecclesiasticis proposuit, eosque hortatus est, ut inter alios etiam tollerent Abusum, quò Beneficia conferuntur pueris infra ætatem. à Concilio Tridentino requisitam: & Nonnullis in Ecclesiis, dum canonicatus pueris conferuntur, qui Ecclesiastico statu tandem se abdicant, huiusmodi canonicatus longa serie à pueris in pueros resignantur, magnò cum divini cultus detrimento, ut refert Branden in Germania Concordata notab. 10. n. 45. & 48.

52. Deum in æquitate fundata Ratio,

sicut nobili profapia ortorum ad Metropolitanas & Cathedrales Ecclesias receptioni & cum divinarum humanarumque rerum Scientia & Virtute excellenti, præstationi quoque virile, sic exile patrocinium præstat Scientiæ & Virtutum ditaxat ornamentis excellentium excludendi; quòd hi ad officium, Ecclesiarum illarum dignitatibus ac præbendis annexum, præ aliis habiles, & idonei etiam sint ad regimen conjuncti illarum præbentur Principatus ac dominatus temporalis; atque idcirco in præfatis etiam Robustis publicis, teste eodem Halicarnass. Lib. 3. Magistratus & honores delati sunt non dissimulè, non his, qui longiorum indigenarum possent ostendere seriem, sed dignissimè, hoc est, rerum Scientiæ & Virtutis præstantibus viris.

ARTICULUS IV.

De Dignis, imò Dignioribus præficiendis.

SUMMARIUM.

53. Quis Dignus & Dignior sit.
 54. Indigno facta collatio illicita & invalida est.
 55. Habens qualitatem præscriptam, eam carenti,
 56. Et, qui est de gremio, extraneo præferendus est.
 57. Dignior eligendus ad Episcopatum, ad S. R. E. Cardinalatum,
 58. Et ad prælaturas Regulares.
 59. Eisdem ad Episcopatum & prælaturam etiam patroni laici conferuntur.
 60. Dignioribus etiam conferenda sunt beneficia curata inferiora.

- 62. Licet dignis facta collatio sustineatur.
- 63. Beneficia simplicia digna:
- 64. Imò ipsa quoque dignioribus conferenda sunt.
- 65. Spectatò Jure & Ratione:
- 66. Praxi contraria non obstante:
- 67. Nisi beneficia sint Patronata,
- 68. Vel permutata &c.
- 69. Vel Digniores reserventur curatis,
- 70. Vel Dignioru prætentione impediatur Electio Indigni.

§3. **D**ignus censetur, in quo non consideratur ulla qualitas, spectatà tam ipsius dignitatis vel alterius beneficii Ecclesiastici naturà, quam fundacione, statuto vel alio jure speciali requisitâ; ac proinde Dignior, in quo qualitates illæ ita excellent, ut ætatis maturitate, gravitate morum vitæque integritate, scientiâ, industriâ rerumque usu & experienciâ, aliisque ejusmodi dotibus & qualitatibus consideratis atque inter se collatis, ad Ecclesiam, cui præficiendus est, regendam aut beneficio sibi conferendo annexum officium obeundum, præ aliis idoneus judicetur, ut cum S. Thoma 2. 2. q. 67. art. 2. & Covarruv. in Reg. Pccatorum p. 2. §. 7. n. 4. V. Dignior & alii DD. tradunt Gutierrez *Q. Q. Canon. Lib. 2. cap. 11. à n. 61.* & Fagnanus in *c. eam te 4. à n. 9.* quò præmissò

§4. Certum est primò, cujuscunque dignitatis aut beneficii Ecclesiastici quamcunque collationem, cum digno posset, indigno factam, graviter esse peccaminosam, ut colligitur ex *c. Cum in cunctis 7. de Elect. & c. Grave 29. de Præb.* quorum duorum textuum prioris §. fin. indignum ad beneficium curatum eligens vel id conferens, eligendi vel conferendi potestate pro ea vice privatur: poste-

riori verò personis indignis beneficia quæcunque conferentes, si moniti non resipiscant, à beneficiorum omnium collatione suspenduntur. Et merito; quia hujusmodi personæ acceptio & indignæ prælatio damnosa Ecclesiis, quarum commodum & utilitas promovenda: & animabus, quarum salutem per collationem esset consulendum, periculosa esse solet; ideoque hujusmodi collationes, indignis factas, ferè ipsò Jure irritas, rectè pronuntiat Laiman *Theolog. Moral. lib. 4. tract. 2. cap. 15. n. 1. V. Est tamen.*

Certum secundò est, quando beneficium vi fundacionis aut alterius juris specialis, certâ qualitate præditis personis conferendum est, hujusmodi personam dignam extraneæ sive ejusmodi qualitatem non habenti, quantumvis aliàs digniori, præferendam, ut cum Soto *Lib. 3. de Instit. q. 6. art. 1. conclus. ult. docent cit. Covarruv. V. Dignior & Gutierrez n. 37.* cum enim in fundacionibus conditiones, vi quarum beneficia ejusmodi personis conferantur, apponi à Jure permittantur, *arg. can. Decernemus 16. q. 7. & l. In traditionibus 48. ff. de Factis* appositæ omnino erunt observandæ, secundum decretum Trident. *Sess. 25. cap. 5. de Ref. & Rotæ decisionem,* quam refert *Garcias de Benef. p. 7. cap. 15. n. 4.* cum *cit. Gutierrez* aliisque DD. invalidam asserens collationem, quæ idoneâ ejusmodi personâ præteritâ, alteri facta est.

Certum tertio est, digniorem extraneum ad prælaturam vocandi obligationem non dari, cum eâ dignus de gremio haberi potest, ut desumitur ex *can. Nullus 13. can. Obiitum 15. dist. 61. & can. Metropolitanano 19. dist. 63.* & cum Angelico Doctore *cit. art. 2. ad 4.* & aliis docent *cit. Gutierrez n. 29.* & Laiman *n. 8.*

Dubium

§5.

§6.

57. Dubium autem est primò, an in electionibus ad prælaturas digno digniore præferendi obligatio detur. Quæ in re de electionibus Episcoporum Leonis I. rescriptò cautum est, ut *Ex Presbyteris Ecclesie vel Diaconis optimus ordinetur*, id est, ad Archi-vel Episcopatum assumatur, *can. Metropolitanò cit.* quod luculentius expressit S. Hieronymus *can. Licet ergo 8. q. 1.* cujus *pr.* de Sacerdote sive Episcopo ordinando loquens, *Ut sciant*, inquit, *omnes & certi sint, quòd qui præstantior est ex omni populo, qui doctior, qui sanctior, qui in omni virtute eminentior, ille eligitur ad Sacerdotium*, sive dignitatem Episcopalem. Eum autem, qui præstantior, doctior, sanctior, eminentior est, non ex honestate Consilii tantum, sed Præcepti necessitate, cæteris præferendum perspicuè tradit S. Synodus Tridentina *Sess. 24. cap. 1. de Reformat.* disertè docens, *Eos, Electores, alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, nisi quos digniores & Ecclesie magis utiles ipsi judicaverint, præfici diligenter curaverint.*

Non defuere tamen, & à Cardenas *Cristi Theolog. dissert. 28. n. 10.* referuntur DD. qui, relatis & aliis antiqui Juris textibus, vel insuper habitis vel benignius expositis, asserere non dubitarent, Synodalis illius decreti monitione vel Præceptò Comparativum gradum pro Positivo accipi, & Dignioris nomine Dignum denotari; ut, indignis solummodo exclusis, dignus eligatur; ex pluribus autem dignis eum, qui cæteris dignior est, aliis præferendi obligationem impositam negarent extra Concursum, specialiter exposcentem, ut aliis præferatur, qui prævio examine dignior fuerit repertus, *cit. Sess. 24. cap. 18.*

Sed hos Synodalis decreti intellectus,

tanquam à PP. Tridentinorum mens alienos, publicè perniciosè laxitatis appetè arguit Innocentius XI. *decretò, 2. Martij 1679. editò*, inter complures alias n. 47. prohibens ac damnans Propositionem, *Cùm dixit Concilium Tridentinum, eos alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, qui nisi quos digniores & Ecclesie magis utiles ipsi judicaverint, ad Ecclesias promoveant*: Concilium tunc primò videtur per hos digniores non aliud significare velle, nisi dignitatem eligendorum, sumptò comparativò pro positivo; vel secundo locutione minus propriè ponit digniores, ut excludat indignos, non verò dignos; vel tandem loquitur retriò, quando sit concursus. Quam Propositionem reprobandi iustissima causa fuit partim; quia verba *Digniores & magis utiles*, sua vi & propria significacione denotantia Comparativum, alio Jure vel ratione non cogente accipiuntur Positivo impropriè, & ad specialem & rariorem casum restringit, contra ritum Juris interpretandi Regulas; quarum vigore legum & canonum verba, quando sine incommodo possunt, secundum propriam & communi usu receptam significacionem exaudienda, *c. Inter 2. ff. de legat. & l. Non aliter 69. ff. de Legat. 3.* & generalis locutionis dispositioque generaliter, sine exceptione vel restrictione, præsertim ad casus rariùs contingentes, intelligenda est, *l. 1. ff. de Legat. præsent. l. Nam ad 1. §. ff. de LL. & can. Consuluit 2. q. 1.* ubi relatus Stephanus P. *Quòd, inquit, SS. PP. documento sancitum non est, in perstitiosa adinventione non est præsumendum*; partim verò; quia S. Synodus Tridentina *cap. cit. pr.* antequam digniores & Ecclesie magis utiles promovendos assereret, *Hoc Episcopale munus, inquit, hujusmodi est, ut si pro rei magis*

gnitudine expendatur, nunquam satis cautum de eo videri possit; cum illo sublimius & excellentius munus in hoc seculo non reperitur, teste S. Ambrosio *Lib. de Dignis Sacerd. cap. 3.* & propterea Episcopalis status sit Perfectionis non, ut Religiosorum, primum acquirenda, sed jam acquisita, ut ex D. Thomae 2. 2. q. 184. art. 7. & aliorum TT. communi sensu docet & multis comprobatur Bellarmin. *Lib. de Offic. Princip. controversi. 3.* in eam rem praecipue allegans S. Gentium Doctorem & Apostolum, qui Titum Episcopalis sui muneris admonens hortatur, ut *in omnibus seipsum praebeat bonorum operum exemplum*, ad Titum *cap. 2. V. 7.* ejusdemque muneris magnitudinem explicatius Timotheo ob oculos ponens, *Epist. 1. cap. 3. V. 2.* Operes ergo, inquit, *Episcopum irreprehensibilem esse, unius uxoris virum, sobrium, prudentem, ornatum, pudicum, hospitalem, doctorem, domui suae bene praepositum &c.* quibus verbis desideratas in Episcopo qualitates & ornamenta virtutum mirae & late patente eruditione declarat Barbosa *de Offic. Episc. p. 1. tit. 2. coto.* Unde ad stabiliendam dignioris eligendi obligationem sic argui potest. Ad Pastorem Episcopi dignitatem eligendus est, qui in illo desideratis qualitatibus & ornamentis omnibus praeditus & perfectus est, siquidem talis reperitur. Quod si talis non reperitur, praefendus ab electoribus est is, qui plerisque aut pluribus ejusmodi qualitatibus & ornamentis excellit, & omnibus excellenti proximus est; ita enim pro rei magnitudine, si non satis, saltem quantum humanam diligentiam potest, de Episcopali munere cautum erit. Cum ergo, qui omnibus illis qualitatibus, ex iisve plerisque aut pluribus excellit, illas non omnes vel pauciores habentibus dignior sit, in electio-

ne ad munus & dignitatem Episcopalem eum, qui dignior judicatur aliis, absolute quidem sed minus dignis, praeferendi, obligatio erit. Ita cum *cit. Doctore Angelico q. 63. art. 2. & q. 185. art. 3.* Sylvester *V. Electio 1. q. 16.* Navarrus *Manual. cap. 17. n. 73.* Sotus *Lib. 3. de Justitia q. 6. art. 2.* Azor *p. 2. Instit. lib. 6. cap. 15. q. 1.* Lessius *Lib. 2. de I. & I. cap. 34. n. 62.* Barbosa *cit. tit. 2. Gloss. 3. à n. 29.* & aliis congestis Garcias *p. 7. de Benef. cap. 16. n. 2.*

Eadem, quae electionis Episcoporum, ratio est creationis Cardinalium; cum enim isti ex officio suo Romano Pontifici in regenda Ecclesia universali consilio & auxilio assistant, non nisi qui digniores & Romanae atque Universali Ecclesiae magis utiles fore judicantur, ad eorum Apostolicae proximam dignitatem erunt assumendi, ex mente Concilii Tridentini, *Omnia & singula, quae de Episcoporum praeficiendorum vita, et aetate, doctrina & ceteris qualitatibus aliis in eadem sacra Synodo constituta sunt, in creatione sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium, etiamsi Diaconi sint, exigenda, decernentis cit. Sess. 12. cap. 1. §. Ea verò omnia de Reformat.*

Quin ad inferiores quoque praeturas jurisdictionem quasi-Episcopalem annexam habentes, etiam Regulares, ut sunt Abbatiae, Praepositurae, Prioratus &c. & praesertim ad Generalatus & Provincialatus eos, qui digniores & monasterio vel Religiosae familiae magis utiles fore judicantur, praeter aliis etiam dignis eligendi obligationem dari, ex communi aliorum sensu recte docent Sotus *cit. q. 9. art. 2.* Vasquez *de Benef. cap. 2. §. 3. dub. 2.* & Cardenas *1. cit. n. 5.* juxta Constitutionem Imperialem Novell. 5. *cap. 9. ibi, Qui optimus in monasterio apparuerit, is Abbas erit.* Ratio est, cum; quod

cum; quod etiam hi exerceant munus Pastorale: propter quod cum ad Episcopatum eligi debeat, qui dignior & Ecclesie magis utilis fore iudicatur, *cap. 1. cit.* talis eligi etiam debet ad praelaturam Regularem aut aliam, annexam habentem jurisdictionem quasi-Episcopalem, *arg. c. Ne pro defectu 41. de Benefic. tum verò;* quod digniorum præteritio non levia detrimenta afferat familiis Religiosis: & si præ ipsis licite eligi possent præcisè digni, via aperiretur ambitioni, & praelaturas non raro consequerentur indigni; cum elector, hoc ipso; quod adhibitâ diligentia aliqui ipsi non appareat indignus, eum dignum debeat reputare, *c. fin. de Scrutin. & c. fin. de Præsumpt.*

60. Dubium secundò est, an ad praelaturas Pastorales digniores nominare vel præsentare teneantur patroni laici, ut sunt Hispaniæ, Lusitanæ, Poloniæ & alii Reges, quibus Episcopos nominandi vel præsentandi jus privilegiò Apostolicò competere, dictum est *Tit. 6. n. 15.* Ratio dubitandi est partim; quòd, si decretò Synodali *cap. 1. cit.* ipsi quoque adstringantur, & nominandò vel præsentandò dignos obligationi suæ non satisfaciant: sed digniores quærere & illis præferre teneantur, ingenti multisque serupulis subiectò onere eorum conscientie graventur: partim verò; quòd digniores præferendi obligatio, si ipsis quoque imposita fuisset decreto Synodali, huic contraria consuetudine sublata esse videri possit; cum ad illorum nominationes vel præsentationes Cathedralibus & Metropolitanis Ecclesiis fere digni & idonei præficiantur, sollicitâ digniorum investigatione prætermisâ.

Sed eadem digniores promovendi obligatio, quâ electores, etiam huiusmodi patronos teneri, planè liquet

ex *cap. 1. cit.* cum ab iis, qui ad Ecclesias Cathedralis non promovent digniores, mortalis peccati reatum contrahi asserat indiscriminatim, & præsentantes ac nominantes apertè comprehendat, *Omnes & singulos, qui ad promotionem præficiendorum quocumque, nominandi ac præsentandi non minus quam eligendi, jus quacumque ratione à Sede Apostolica habent, aut alioquin operam suam præstant, ad idoneorum promotionem sic adhortandò;* ut eos alienis peccatis communicantes mortaliter peccare asserat, nisi quos digniores & Ecclesia magis utiles ipsi iudicaverint, eorum meriti exigentibus, præfici diligenter curaverint. Atque hanc digniores præficiendi obligationem non Ecclesiastici duntaxat, sed istò altioris & Naturalis Juris esse, manifesta ratio evincit; quia Jus & ratio Naturalis dicitur, ad munus & dignitatem Pastoralem, Episcopalem præsertim, præ aliis promovendos illos, qui habent omnes qualitates & perfectionem, quæ in Episcopo & simili animarum Pastore considerantur: & si, qui omnes illas habent, non inveniatur, promovendum illum, qui plures ejusmodi qualitates habet, ad perfectionem propius accedere præcatur; cum, eodem Jure & ratione obstante, administratio etiam temporalis & Seculare regimen, iis tantum committenda sint, qui ad ea gerenda requisita talenta & dotes habent, juxta illud *subeunda 46. ibi, Ad parva matura dignissimi meritis eligantur, c. de Distributionibus, Novell. 8. cap. 8. pr. ibi Testimonium habens, quia optimus sit & Novell. 15. cap. 1. ibi, Universi nobilitate hoc ministerium adimpleant.* Cum ergo, qui ad munus & dignitatem Episcopali pastorem requisitas qualitates & perfectionem omnem habeat, vix unquam illi talis reperitur, ipse; & tali deficiente

is, qui ejusmodi qualitates plures habere & ad perfectionem propius accedere, ac proinde aliis dignior judicatur, promovendus, sicut ab electoribus, sic etiam à patronis laicis erit.

Ex his planè corrui in contrarium allegata consuetudo; quia hæc explorata non est; cum ea non extet in Hispania: à cujus Regibus Catholicis ad Cathedralium Ecclesiarum regimen virorū, sanctitate vitæ, doctrinā, prudentiā, divinæ gloriæ & animarum zelō, vigilantia præstantissimorum, præsentationes non nisi magnō Consiliō adhibito, & frequenter informationibus à majorum Ecclesiarum antistitibus acceptis, fieri consueviffe, testis est Cardenas *cit. dissert. 28. n. 28.* Quod si consuetudo contraria in aliquo regno invaluisset, ea, tanquam Naturali & Divino Juri derogans, pro corruptela potius quam non-scripto seu Consuetudinario Jure habenda esset, *arg. c. fin. de Consuetud.*

Neque digniores præferendi obligatio Regiis patronis justō difficilior est; cum magnum onus non sit, accuratam informationem accipere de personis ad Pastorale munus præ aliis idoneis: & ad illud nominare vel præsentare eas, quæ acceptis informationibus digniores sunt judicata: & si onus hoc magnum esset, non tamen excederet magnitudinem causā, quam nominatio & præsentatio spectat, scilicet provisionem Ecclesiæ de prælato, qui promovendi in ea divini cultus gerat curam, & oves, à Filio Dei profusi sanguinis pretio emptas & à diaboli servitute redemptas, pascat.

61. Dubium tertio est, an digniores præferendi obligatio etiam detur in cæteris beneficiis curatis. Qua in re, licet Negativam Aliqui tenuerint apud laudatum de Cardenas *n. 10.* Alii tamen & melioris notæ T. T. & Canonistæ etiam

hæc dignioribus conferendi obligationem adtribuunt cum D. Thoma *cit. art. 2. ad 3.* Anton. de Butrio *in c. Inter cætera 15. de Offic. Ordin. n. 15.* & Covarruv. *cit. §. 7. n. 3.* quia Cura animarum principalis ratio est, ob quam digniores ad Episcopatus promovendi obligatio in conscientia datur; ut proinde etiam aliis beneficiis curatis digniores præficiendi obligationem dari, sit necesse: eamque dari, disertè exprimitur à Trident. *Sess. cit. cap. 18. §. Peracto* ibi, *Ex hisque, pro Ecclesia parochiali obtinenda, examinatis Episcopus eum eligat, quem cæteris magis idoneum judicavit: & Constitutione Pii V. quæ incipit In conferendis edita 15. Calend. Martij 1567. §. 7.* ubi B. hic Papa ait, *Ut non solum dignis, sed magis idoneis reperitis, juxta Tridentini Concilii decretum, parochiales Ecclesie conferantur, volumus & decernimus &c.* Neque dicas, hac Constitutione & Conciliari decreto agi de collatione, quæ sit per concursum; quia iste eò sine introductus est, ut constet, qui digniores magisque idonei & beneficiis parochialibus præ aliis sint præficiendi, manifestò argumentò, in horum collatione digniores præferendi obligationem dari: quæ clariùs elucescet & confirmabitur resolutione dubitationis quintæ.

Dubium quartò est, de valore electionis & collationis beneficii curati extra concursum personæ dignæ, digniore præteritâ, factæ: *Extra*, inquam; quia in concursu præter formam à se præscriptam, adeoque de persona minus digna factæ provisiones beneficiorum parochialium pro subreptitiis habentur *cit. cap. 18. §. In omnibus:* & à Pio V. ejusmodi beneficia dignioribus conferri, præcipiente, *Constit. cit.* additò decreto irritante: atque insuper dignioribus præteritis permittitur appellatio. Unde minus di-

nus digno factas hujusmodi collationes ipsò Jure irritas esse, censent Gonzalez *ad Reg. 8. Gloss. 4. n. 136.* Rebellus *p. 1. de Oblig. Just. lib. 3. q. 4. n. 15.* & Palao *cit. p. 11. §. 3. n. 3.* Extra concursum autem factas ejusmodi collationes & electiones de Jure subsistere, & per sententiam non rescindendas, cum S. Thoma *1. cit.* tradunt Covarruv. *n. 3.* Gutierrez *n. 15.* & plerique alii DD. cum propter *c. Cum nobis 19. c. Cum inter 21. de Elect. Sc.* tum verò; quòd, si irritas ac rescissioni obnoxias essent, litibus & calumniis impugnationibus via aperiretur. An ad hujusmodi curata aliàque beneficia Ecclesiastica digniores præferendi obligatio patronos afficiat, commoitiùs dicitur *Lib. 3. tit. 38. à n. 131.*

Hic

63. Dubium & sicut momenti maximi, sic difficillimæ resolutionis controversia est quòd, de beneficiis simplicibus, annexam non habentibus curam animarum: quæ ex obligatione dignioribus conferenda, cum Glossa *in can. Licet ergo cit. V. Qui præstantior* negat Gutierrez *cit. cap. 11. n. 28.* Garcias de Benes. *p. 7. cap. 16. & 17.* & alii ab his relati. Moventur Jure & ratione. Jure quidem; quòd istò talis obligatio non sit expressa: sed solummodo cautum, ut beneficia non indignis, sed dignis conferantur, *c. Cum nobis 19. de Elect.* quò locò Innocentius III. in promovendo non eminentem, sed sufficientem literaturam desiderat; & *c. Grave cit.* ubi ad beneficia Ecclesiastica generaliter, *Prætermisus indignis, idoneos, qui Deo & Ecclesiis velint & valeant gratum impendere famulatum, assumi,* idem Papa præcepit in Concilio Lateranensi ibi relato. Consonat Tridentinum *Sess. 7. cap. 3. de Reformat.* decernens, ut inferiora beneficia Ecclesiastica personis dignis & habilibus

conferantur: quæ Jura firmat & interpretatur Consuetudo sive praxis prælatorum, beneficia passim conferentium dignis: neque sibi conscientiam dicentium digniorum præteritionem. Cujusmodi praxis, si graviter esset peccaminosa, omnes ferè prælati essent in stato damnationis: quæ acerbissima sententia est, inquit Garcias *cit. n. 6.* Ratione autem, quòd ejusmodi beneficiatorum præceptorum munus sit, recitare Officium Divinum cui æquè satisfieri potest ab omnibus, etiam iis, qui aliis dotibus & qualitatibus spectatis minus sunt digni.

Contra, hujusmodi beneficia lib. gravi culpa dignioribus conferenda, cum Angelico Doctore *art. cit. ad 3. debentur Covarruv. §. cit. n. 4. Azor p. 2. Instit. lib. 6. cap. 15. q. 8. & 9. Valerius Traët. cit. cap. 2. §. 3. dub. 1. n. 8. & alii* quos sequitur & refert Palao *Traët. 19. disp. 2. p. 11. §. 2. n. 8.* Nituntur etiam ipsi Jure ac ratione. Jure *c. fm. de Off. sic. Custod. & c. Unici, ut benef. suo imminut.* quorum textuum prior, ad nec curatum Custodiæ munus meliores & sanctiores assumi, jubentur: posteriori verò Innocentius III. Archiepiscopo Mediolanensi rescribens *Debusis, inquit, Ecclesiasticum officium & beneficium in persona magis idonea dispensare:* quò textu non de curato, sed simplici beneficio sermonem esse: & hoc personæ magis idoneæ conferendi obligationem non introduci, sed introductam supponi, etè advertit *cit. Palao n. 8.* Ratione verò; quòd ex una, in collationibus beneficiorum minus dignos dignioribus præferre, aperta sit acceptio personarum: cum beneficia & officia Ecclesiastica non privatum collatoris, sed commune & spirituale bonum sint Ecclesiæ, & in christius & Christianæ Reipublicæ utilitatem dispensandum, juxta illud Apolloli, *Quisquis*

cuique datur manifestatio Spiritus ad utilitatem, 1. Corinth. cap. 12. v. 7. & Ad adificationem Ecclesie quarite, ut abundantia, ibid. cap. 14. v. 12. quod, non observata proportione distribuendò, acceptio personarum committitur: ex altera verò parte, personarum acceptio contraria iustitiæ distributivæ & ex genere suo graviter peccaminosa sit, præsertim in Episcopis aliisque collatoribus beneficiorum & officiorum Ecclesiasticorum; quia illis, tanquam fidelibus dispensatoribus, ista conferendi potestas ab Ecclesia commissa est in bonum publicum præcipuè ipsarum Ecclesiarum; quòd scilicet, beneficia & officia Ecclesiastica dispensandò illarum necessitatibus & utilitatibus meliori, quòd possent, modò ab ipsis consulendum, speraret.

Ex duabus his Opinionibus, licet priorem minimè damnem; posteriorem tamen in praxi regulariter consulendam, & de rigore etiam censeo veriore.

Neque ei adversantur in contrarium allegati textus aut ratio. Illi; quia imprimis scientià tantùm sufficienti instructus aliis dignior esse potest, propter prævalentes in ipso alias qualitates; cum, ut c. Nisi 10. §. Pro defectu, de Renuntiis. dicitur, Imperfectum Scientia suppleri posse perfectio Charitatis: Deinde; quia, etsi digniorem præferendi obligatio detur in Conscientiæ interno, in externo tamen sive Judiciali Foro digno facta collatio, ad lites & calumnias vitandas ferè sustinetur, ut cum cit. S. Thoma ad 3. probè observant Navarrus Manual. cap. 17. n. 72. & Covarruvias cit. n. 4. Demum; quia laudata Concilia dignos & habiles assumendos decernunt relativè ad indignos, de quibus agunt: non ad digniores; quia aliis his digni præferri possent in collatione beneficiorum parochialium: de quibus Tridentinum cit. cap. 3. agit, &

alibi disertè statuit, ut magis idoneis conferantur, §. Peractio cit. Ista verò sive ratio; quia esto, Divinum officium recitandi obligationi satisfacere dignus æquè possit ac dignior, isti tamen etiam simplicis beneficii collatio facta magis expedit Ecclesie; cum, quò doctiores, sanctiores &c. ministros habet, ejus splendor & dignitas sit major, Palao cit. n. 8.

Neque etiam Praxis partim; quia 66. irritationabilis, ac proinde abusus & corruptela potius dicenda est, quàm vera Consuetudo, arg. c. fin. de Consect. Sotus Lib. 3. de Justit. q. 6. art. 2. Conclus. 9. ubi ait, quòd ubi longior est ejus abusus, eò fiat delictum gravius, c. fin. cit. partim verò; quia prælatos illos à gravi culpa sæpe excusat imprimis probabilitas contrariæ nobis Sententiæ, quam sequuntur: deinde non rarè; quòd ex pluribus idoneis in uno notatus dignitatis excessus dubius, aut non admodùm æstimabilis sit: & demum aliquando interveniant aliæ causæ, in casibus particularibus excusantes ab obligatione digniorem præferendi; ut ejus, cui adhæreo, Sententiæ propugnatores plerique agnoscunt.

Dixi etiam Regulariter, quia non 67. desunt varii casus & causæ, collatorem à digniorem præferendi obligatione excusantes; & primò quidem in beneficiis partronatis: ad quæ quales clerici præsentandi & instituendi sunt, statuetur cit. Tit. 38. à n. 87.

Secundò, in beneficiorum renuntiationibus ex causa permutationis, aut in 68. favore; quia in his digniorem investigandi aut præferendi obligationem, nec Jus nec ratio imponit: & si daretur, rarissimæ, aut sæpissimè peccaminosæ forent ejusmodi renuntiationes aut earum admisiones, Azor cit. cap. 15. q. 10. & Lessius Lib. 2. de J. & J. cap. 34. n. 16.

Tertio, si id exigat specialis necessitas aut

Qq 9 3

fitas aut utilitas Ecclesie vel diocesis, non habentis idoneos ad parochialia aliaque beneficia curata; tum enim Episcopus non peccabit: imò providè ager, si ex vacantibus simul beneficiis duobus, uno simplici, sed pinguiori, alterò curatò sed tenuiori, illud minùs, hoc magis digno: aut unum vel plura beneficia simplicia vacantia minùs, sed tamen dignis conferat, digniores reservandò curatis, quæ prævidet vacatura, Sotus *cit. q. 6. art. 2. ad 2.*

70. Quartò, etiam in electione ad prælaturam, digniore præteritò, suffragium conferri in minùs, sed tamen dignum, potest, imò debet ab electore, si prævideat

suffragiò suò in digniorem collatò istam electionem non promovendam: eò videlicet in simpliciter dignum collatò, aliàs securam indigni electionem impediendam. Quod procedit, etiam si ad digniorem colligendum obligatus esset juramentò; quia huic tacitè inest conditio, *Si dignior eligi possit: aut, Nisi aliàs securura indignior electio non valeat impedi: vel, Nisi suffragium in dignum conferri magis iudicet Ecclesia, cujus favorem ejusmodi juramentum spectat, cit. Gutierrez, Lessus, usque n. 60. & pluribus allegatis Dicitur p. 3. tract. 5. Miscell. resol. 110. ubi alios hujusmodi casus refert.*

TITVLVS XV.

De Sacra Vnctione.

Casione Ordinationis, Sacerdotalis præsertim atque Episcopalis, in eaque adhiberi solitæ unctionis hæc Rubricâ etique subjectò textu agitur de variis Unctionibus sacris, quæ ex Divini aut Ecclesiastici Juris præscripto sunt receptæ.

ARTICVLVS I.

De Unctionibus Baptismalibus.

SUMMARIUM.

1. Unctio alia Externa, alia Interna est.
2. In Baptismo adhibetur triplex,

3. Oleò vel Chrismate novò, non viciò peragenda:

4. Quæ tamen de Sacramenti substantia non est.

Sacra Unctionis duas species præcipue Innocentius III. *c. Unico §. Secundo* Exteriorem &, cujus ista signum est, Interiorem. Per Exteriorem ac Materialem oleò olivarum ab Episcopo consecratò, vel sacro Chrismate et oleo & balsamo, ab eodem confectò & benedictò, visibiliter inungitur corpus juxta illud *Orent super eum, ungentes eum oleò in nomine Domini, Jacobi cap. 5. v. 14.* Per Interiorem ac spiritualem invisibiliter inungitur anima agendò, sive procedendò in ea vel augendò gratiam sanctificantem: de qua S. Joannes, *Et vobis*